

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/175/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206557
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8513206557.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Moniky Juskovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 6C/224/2013-54 z 27.03.2015 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Súd prvého stupňa vychádzal zo zistenia, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 27.09.2012 vo veci, ktorá bola pôvodne vedená na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 10C/482/2012 domáhal toho, aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu náhradu majetkovej škody 175 eur a náhradu nemajetkovej ujmy 331,92 eura z dôvodu, že Okresný súd Vranov nad Topľou oneskorene rozhodol o návrhu žalobcu ako oprávneného v ním vedenej exekučnej veci. Prejednávaná vec pritom nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti, nevyžadovala si takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu. Exekučný súd k vydaniu rozhodnutia o zmene exekútora pristúpil až po veľmi dlhej dobe. Takýto postup exekučného súdu žalobca hodnotí ako nesprávny a v rozpore so zákonom (Exekučným poriadkom). Nečinnosť súdu nie je ničím ospravedlniteľná.

Súd prvého stupňa z dôkazov- listín z exekučného spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 7Er/80/2004 zistil, že exekučné konanie začalo dňa 20.02.2004 podaním návrhu na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Exekučnému súdu bol doručený návrh na zmenu exekútora dňa 02.07.2009. Súd o tomto návrhu rozhodol uznesením zo dňa 14.01.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť 18.02.2010. Od podania návrhu na zmenu exekútora do vydania uznesenia, ktorým súd o uvedenom návrhu rozhodol sa žalobca (ako oprávnený v exekučnom konaní) o stav konania nijako nezaujímal, nepodával vo veci žiadne žiadosti, informácie o stave konania, žiadne sťažnosti, urgencie a pod. Súd pred rozhodnutím vyzval pôvodného exekútora na predloženie spisu a vyčíslenie jeho trov. Súd súčasne rozhodol o trovách pôvodného exekútora a po právoplatnosti rozhodnutia o zmene exekútora postúpil novému exekútorovi spis.

Vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa za preukázané, že žaloba dôvodnou nebola. Exekučný súd v exekučných veciach, ako bola aj vec, ktorú posudzoval v období pred 01.09.2005, nebol povinný

rozhodnúť o zmene súdneho exekútora v 30-dňovej lehote. Túto lehotu Exekučný poriadok - zákon č. 233/1995 Z. z. pre konania začaté do 01.09.2005 nevyžadoval. Podľa súdu prvého stupňa z dôkazov nevyplývajú skutočnosti, pre ktoré by bolo možné prijať záver o tom, že v danom konaní exekučný súd nerozhodol o dotknutom návrhu v primeranej lehote. Žalobca taktiež rozhodnutie o jeho návrhu v exekučnom konaní nijako neurogoval, čo úplne vyvracia jeho tvrdenia o vecných nákladoch, ktoré mu mali v súvislosti s exekučným konaním vzniknúť. Objektívne žalobcovi žiadna majetková škoda nevznikla. Rozhodnutie o veci samej právne odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. a) bod 1, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 16 ods. 2, § 17 ods. 1, 2, 3, § 19 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení platnom a účinnom k času podania žaloby a § 44 ods. 6 zákona č. 233/1995 Z. z. (v znení platnom a účinnom do 31.08.2005), § 44 ods. 7, 8 zákona č. 233/1995 Z. z. (v znení platnom a účinnom od 01.09.2005 do 30.11.2006, § 44 ods. 8, 9 zákona č. 233/1995 Z. z. (v znení platnom a účinnom od 01.12.2006 do podania návrhu na zmenu exekútora), § 238 ods. 1, 2, § 240 ods. 1 až 4 zákona č. 233/1995 Z. z.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 151 ods. 1, 2 O.s.p. a ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že postupom súdu prvého stupňa sa mu odňala možnosť konať pred súdom. Súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu. Nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd prvého stupňa rozhodol vo veci na základe „inšpirácií“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Svojim rozhodnutím súd prvého stupňa de jure de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru, na čo nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno zakladať meritórne rozhodnutie. Svojimi úvahami súd neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré je základom štandardu ochrany základných práv v Európe.

Žalobca v odvolaní ďalej namietal, že ako dôkaz vzniku škody predložil znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku. Súd nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, z ktorého jednoznačne vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. Pokiaľ ide o tom, že žalobca predložil znalecký posudok až po roku a pol od podania žaloby na súde, žalobca dáva do pozornosti samotný znalecký posudok, z ktorého vyplýva, že žalobca zadal vypracovanie znaleckého posudku dňa 1. marca 2013. Vypracovanie znaleckého posudku je tak dôkladné a zložitá, a to aj s ohľadom na množstvo spracovaných podkladov a jeho vypracovanie trvalo viac ako rok. V konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody. V konaní bolo potrebné rozhodnúť v súlade so žalobným petitom, prinajmenšom navrhovaným medzitimným rozsudkom. Ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu žalobcu osobitne rozhodnúť.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal rozsudok v rozsahu v akom bol napadnutý ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 212 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p., miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu dňa 11.06.2015 (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu dôvodným nebolo.

Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na zistený skutkový stav správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci rozhodol. Odvolací súd sa stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p) a v súvislosti s odvolacími dôvodmi žalobcu dopĺňa.

Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom (čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky).

Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31.12.2012).

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení účinnom do 31.08.2005, exekučné konanie sa začína na návrh.

Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení účinnom do 31.08.2005, exekučné konanie sa začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie. Exekútor však môže začať vykonávať exekúciu až udelením poverenia súdu na jej vykonanie.

Podľa § 44 ods. 6 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení účinnom do 31.08.2005, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Exekučné konanie vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 7Er/80/2004, priebeh ktorého posudzoval súd prvého stupňa, začalo 20.02.2004. V čase začatia exekučného konania nebola stanovená povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora v lehote 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora ako mienil žalobca. K zmene došlo až s účinnosťou od 01.09.2005. Podľa prechodných a záverečných ustanovení účinných od 01.09.2005

zákonu č. 233/1995 Z. z. konania začaté pred 01.09.2005 sa dokončia podľa práva platného do 31.08.2005, ak ods. 2 neustanovuje inak (§ 238 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z.).

Podľa § 238 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z, ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 01.09.2005.

Vychádzajúc z uvedeného a dôkazov, ktoré vo veci vykonal súd prvého stupňa nie je pravdivým tvrdenie žalobcu o nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Vranov nad Topľou ako exekučného súdu, ktorý má spočívať v tom, že tento súd nedodrжал lehotu, ktorú mu ukladá zákon na rozhodnutie o zmene exekútora. Exekučné konanie bolo začaté pred účinnosťou zákona, ktorým bola žalobcom tvrdená 30-dňová lehota upravená, čo znamená, že nebolo nezákonnou povinnosťou exekučného súdu rozhodnúť o zmene exekútora v lehote 30 dní. Z postupu, resp. realizácie úkonov a činností exekučného súdu, po tom ako žalobca ako oprávnený požiadal o zmenu exekútora ani nevyplynula nečinnosť súdu alebo nesústreďenosť jeho konania. Nebol teda preukázaný nesprávny úradný postup (existencia prietahov v konaní ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom). V exekučnom konaní Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 7Er/80/2004 nedošlo ani k sťažnostiam na prietahy v konaní. K disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, kde by prietahy v konaní boli konštatované.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov žalovaného vyplývajúca zo zákona č. 514/2003 danou nie je.

Nesprávny úradný postup, ktorý by mohol založiť nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 v exekučnom konaní, priebeh ktorého posudzoval súd prvého stupňa ako prvý predpoklad zodpovednostného nároku nebol, žalobca neunesol dôkazné bremeno svojich tvrdení o existencii predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, nepreukázal ani žiadne dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, nebol preto ani dôvod zaoberať sa náhradou nemajetkovej ujmy, ktorá bola taktiež žalobcom uplatnená. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je preto, pokiaľ návrh žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy zamietol, správne. Správne je taktiež rozhodnutie o náhrade trov konania, keď súd prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 v spojení s ustanovením § 151 ods. 1 O.s.p. žalovanému náhradu trov prvostupňového konania nepriznal.

Len pre úplnosť, vzhľadom na odvolaciu námietku žalobcu o tom, že ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto ustanovenia, lebo by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu, žiada sa uviesť, že o uvedené ustanovenia bol zákon č. 514/2003 Z. z. doplnený zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2013. Je preto možné ho aplikovať len na tie právne vzťahy, ktoré vznikli od 01.01.2013. To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad v zmysle inšpirácie, t.j. slovného spojenia použitého samotným žalobcom v odvolaní, uviesť právne významné okolnosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. a to v kontexte celkového skúmania, ktoré súd musí realizovať, aj keď pri posudzovaní otázky možného nesprávneho úradného postupu vychádza z hypotézy definovanej v ustanovení § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. účinného v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi konania v preskúmanom exekučnom konaní.

Vo vzťahu k tej časti odvolania, v ktorej sa hovorí o potrebe rozhodnúť o návrhu žalobcu na prerušenie konania je potrebné dodať, že zo strany žalobcu takýto návrh v čase pred vyhlásením rozsudku doručený nebol. Takéto návrhy žalobca podával len v tých prípadoch, keď súdy nezohľadnili ním namietanú zaujatosť všetkých sudcov súdu rozhodujúceho konkrétnu exekučnú vec, v ktorej malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu zakladajúcemu podľa tvrdení žalobcu nárok na náhradu škody a

nemajetkovej ujmy. V prejednávanej veci námietke zaujatosti vyhovené bolo a vec prejednával iný súd než ten, ktorý konal v exekučnej veci.

K odvolacej námietke žalobcu, že ako dôkaz vzniku škody predložil znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave a uvedeným posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku a súd prvého stupňa nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, z ktorého jednoznačne vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky, odvolací súd konštatuje, že znalecký posudok č. 1/2014 o výške vzniknutej škody, na ktorý žalobca v odvolaní poukazuje by mal v konaní význam iba vtedy, ak by žalobca preukázal existenciu zákonných podmienok na priznanie mu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Preto sa odvolací súd odvolacími námietkami týkajúcimi sa znaleckého posudku nezaoberal.

Z dôvodov, ktoré uviedol odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa postupom podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval a to v súlade s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. s použitím ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p a ustanovenia § 151 ods. 1 O.s.p. Aj keď bol v odvolacom konaní úspešný žalovaný, tento nepodal návrh na náhradu trov odvolacieho konania. neúspešný žalobca takýto návrh nepodal taktiež, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu náhrada trov konania nemohla byť priznaná; ide o návrhové konanie a súd bez návrhu o trovách odvolacieho konania rozhodovať nemohol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.